

Připomenutí postupů pro lety balónů v CTR Tuřany

Vážení provozovatelé balónů,

tento rok čelí letiště Brno-Tuřany skokovému nárůstu provozu letecké dopravy, především charterové a směřuje k rekordnímu roku z hlediska počtu odbavených cestujících. Na základě požadavku cestovních kanceláří, je oproti minulým letům, část provozu směřována do brzkých ranních či podvečerních hodin, tedy do doby, kam směřuje i Váš provoz. To znamená, že přílety či odlety jsou často v konfliktu s požadavky Vás „balonářů“ na trať letu v CTR. To vedlo v poslední době k několika zbytečným nedorozuměním při telefonické koordinaci se stanovištěm TWR Tuřany, ohledně povolení letu balónů v CTR.

Proto mi dovolu, Vám touto formou připomenout postupy pro lety balónů v CTR Tuřany a vysvětlit přístup služby ŘLP.

Již několik let existuje ustanovení v AIP ČR, v části [AD LKTB 2.22.4.4 Postupy pro lety balónů v CTR Tuřany](#), kde jsou uvedeny základní informace, požadavky a postupy pro provoz balónů v CTR.

Zvláště bych chtěl upozornit na text odstavce AD LKTB 2.22.4.4.5:

„Lety balónů mohou být výrazně omezeny, je-li to nutné k udržení požadované míry bezpečnosti, plynulosti a hospodárnosti letů v CTR Tuřany a to zejména v případě, kdy předpokládaná trajektorie letu balónů je konfliktní s provozem v prostoru vzletu a přistání.“

V kontextu ustanovení Leteckého předpisu Pravidla létání L2, kde je v Hlavě 3, uvedeno: „**Letadlo** (pozn.: tedy i balón) **nesmí letět v takové blízkosti jiného letadla, která by vytvářela nebezpečí srážky**“ a dále: „**Letadlo pohybující se na letišti a v jeho blízkosti musí být schopno zařadit se do letového provozu tvořeného ostatními letadly v provozu nebo se mu vyhnout**“, je třeba si uvědomit, že v případě letu balónů je jedinou možností, jak se vyhnout letovému provozu na letišti, tento provoz nadletět nebo podletět. Tato možnost ale **není vždy možná**, jednak s ohledem na provoz nejen v CTR ale i v TMA, a i s ohledem na postupy IFR letů (např. postup nezdařeného přiblížení).

Z výše uvedeného tedy vyplývá, že pokud řídící letového provozu (jehož prvořadým úkolem při poskytování letových provozních služeb je zabraňovat srážkám letadel a udržovat rychlý a spořádaný tok letového provozu), vyhodnotí váš požadavek na let balónu a jeho trajektorii jako konfliktní, tak **má právo let balónu omezit** např. posunutím času vzletu, nebo **Vás požádat o změnu místa startu** anebo **Váš let nepovolit**.

Řídící letového provozu se při vydávání letových povolení, musí řídit leteckými předpisy, postupy a AIP ČR, které mu stanovují např. pořadí přednosti letů (pozor! neplést s právem přednosti dle předpisu L2) a také pořadí pro vydávání letových povolení (viz Letecký předpis Postupy pro letové navigační služby Uspořádání letového provozu L4444, Hlava 7).

Častým mylným argumentem pilotů balónů je právo přednosti uvedené v předpisu L2 v odst. 3.2.2.3, kde je uvedeno: „motorová letadla těžší než vzduch musí dát přednost vzducholodím, kluzákům a balónům“, ovšem zcela je opomíjeno další právo přednosti, uvedené v odst. 3.2.2.5.1 „**Letadlo za letu... ...musí dát přednost letadlu, které přistává nebo je v poslední fázi přiblížení na přistání**“ což je právě typický příklad konfliktu balónu, který při křížování osy RWY znemožní přistání letadlu ve fázi konečného přiblížení (u dopravních letadel se jedná o vzdálenost cca 15km od prahu příslušné dráhy), které má v této fázi letu velmi omezenou manévrovací schopnost.

Je zbytečné se domáhat povolení ke vzletu argumentem „mám nafouknutý balón a cestující v koši“. Toto není argument pro udělení povolení letu balónu, jehož trajektorie bude velmi pravděpodobně konfliktní s ostatním letovým provozem a spíše to svědčí o neznalosti postupů pro lety balónů v CTR.

I přesto, že jsou lety balónů stran směru, rychlosti i doby letu velmi obtížně predikovatelné a z pohledu služby řízení letového provozu prakticky neřiditelné, tak se služba ŘLP i tak snaží vyhovět všem uživatelům vzdušného prostoru a

tedy i balónům. Při zvýšeném provozu ve vzdušném prostoru však k omezením letů samozřejmě může docházet a toto se týká všech uživatelů, tedy nejen provozu balónů, ale i sportovních nebo dopravních letadel.

Závěrem bych Vám chtěl doporučit znovu si projít ustanovení v AIP ČR pro lety balónů v CTR Tuřany a především se jimi řídit, což znamená - s dostatečným časovým předstihem, před zahájením úkonů pro přípravu balónu k letu, si na TWR Tuřany ověřit, zda je Vámi zamýšlený let v CTR vůbec možné provést.

Mějte prosím na paměti, že vzhledem k provozní situaci může vždy dojít k omezení vašeho provozu a případně i nepovolení letu.

S pozdravem

Ing. Vít Novozámský

Vedoucí týmu TWR LKTB